

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **F. S.**
státní příslušností Afghánská islámská republika
vystupující též pod identitou **F. S.**
zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2019 č.j. OAM-764/ZA-ZA12-ZA15-PS-2019

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto tak, že žalobce je dle § 46a odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“), zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců; ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu je doba trvání zajištění stanovena do 28. 9. 2019 s možností následného prodloužení.
2. Žalobce v žalobě namítal, že jeho zajištění bylo v rozporu s čl. 28 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále též „dublinké nařízení“). Vzhledem k tomu, že žalobce byl před svým přemístěním do Příjímacího střediska Zastávka zajištěn podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále též „zákon o pobytu cizinců“), za účelem předání do Bulharska, a to po celou dobu od bulharské akceptace žalobcova převzetí, je napadené rozhodnutí nezákonné, protože popírá obsah a smysl čl. 28 odst. 3 dublinkého nařízení. Šestitýdenní lhůta omezující dobu zajištění ve smyslu tohoto ustanovení začala plynout akceptací žalobcova přijetí Bulharskem dne 16. 7. 2019, uplynula tedy dne 27. 8. 2019. Smyslem šestitýdenního omezení zajištění žadatele o mezinárodní ochranu je jednoznačně to, aby dublinké transfery byly prováděny rychle a efektivně a aby bylo co nejméně zasahováno do osobní svobody žadatelů o mezinárodní ochranu. Tento důraz pak způsobuje i to, že neexistuje žádná výjimka, která by ospravedlňovala prodlužování zajištění třeba i v případě toho, že realizace je zmařena samotným žadatelem. Tímto striktním pojetím se tedy zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, který má být předán do jiného členského státu, zásadně liší od zajištění cizince za účelem vyhoštění podle ustanovení § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, které může podle ustanovení 125 odst. 2 písm. a) tohoto zákona trvat až 545 dní, a to právě v případě zmaření realizace vyhoštění. Jelikož však takový postup dublinké nařízení a ostatně ani § 125 zákona o pobytu cizinců, který výslovně mluví na zajištění podle ustanovení § 124 a § 124b zákona o pobytu cizinců, nepřipouští, nelze v případě zajištění žadatele o mezinárodní ochranu za účelem realizace jeho předání jinému státu uvažovat o jakémkoliv prodlužování zajištění nad zákonný limit šesti týdnů od akceptace přijetí žadatele ze strany daného státu. Postup žalovaného, který znemožnění předání v zákonné šestitýdenní lhůtě „napravil“ fakticky navazujícím zajištěním za stejným účelem podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, je tak přinejmenším neakceptovatelným obcházením zákona a nelze jej tolerovat, byť žalobce po svém převezení do Příjímacího střediska Zastávka u Brna požádal o mezinárodní ochranu. Je odpovědností příslušných správních orgánů, aby bylo možné realizaci žalobcova předání provést, přičemž žádná okolnost nemůže ospravedlnit postup, který žalovaný zvolil, tj. faktické prodloužení žalobcova zajištění nad limit šesti týdnů od bulharské akceptace jeho přijetí. Závěrem žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí.

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobcovo přemístění bylo naplánované leteckou cestou na den 26. 8. 2019, avšak realizováno nebylo, neboť z důvodu nevhodného chování žalobce se kapitán letadla rozhodl vyloučit žalobce z přepravy. Žalobce byl následně převezen do příjímacího střediska Zastávka u Brna, kde podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Z toho důvodu bylo rozhodnuto o zajištění žalobce dle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu v zařízení pro zajištění cizinců, a to z důvodu realizace rozhodnutí o přemístění do státu vázaného předpisem EU. Navíc bylo jasně prokázáno, že žalobce opakovaně a neoprávněně překračoval hranice členských států, odmítal respektovat rozhodnutí členských států EU, vystupoval pod jinou identitou a dne 26. 8. 2019 se dokonce úspěšně pokusil o zmaření svého přemístění zpět do Bulharské republiky. Žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany byla zjevně podána účelově s cílem vyhnout se přemístění do Bulharské republiky, neboť jak sám žalobce uvedl, k České republice žádné vazby nemá a do Bulharské republiky se vracet nechce. Žalovaný dodal, že řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo usnesením ze dne 30. 8. 2019 zastaveno. Žalobce podle

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

žalovaného svým úmyslným jednáním úspěšně zmařil svůj transport do Bulharské republiky a dopustil se tak obcházení rozhodnutí správního orgánu, který rozhodl na základě naplňování čl. 28 odst. 3 dublinského nařízení. Žalobce ve své žalobě uvedl, že smyslem šestidenního omezení zajištění je, aby dublinské transfery byly prováděny rychle a efektivně, avšak dle žalovaného opomněl skutečnost, že realizace byla zmařena jím osobně, a to zcela úmyslným jednáním. Tím bylo úmyslně zabráněno efektivnímu a rychlému transportu žalobce do Bulharské republiky. Závěrem žalovaný navrhl zamítnout žalobu.

4. Žalobce ve své replice zdůraznil, že podstatou žalobního bodu není ani v nejmenším polemika s tím, že žalobce zmařil realizaci svého předání do Bulharska či že by před jeho „prvním“ pokusem o transfer do Bulharska nebylo dáno nebezpečí vážného útěku. Žalobce svým žalobním bodem poukazoval na zjevné zneužití institutu ustanovení § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, jehož se žalovaný bezpochyby dopustil, jelikož žalobcovo zajištění bylo realizováno čistě a jen za účelem jeho předání do Bulharska, a to v rozporu s čl. 28 odst. 3 dublinského nařízení, které striktně limituje zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, který má být předán do jiného členského státu, na 6 týdnů od obdržení souhlasu přijímacího státu. Žalobce poukázal na to, že tento článek neumožňuje žádnou výjimku. Pokud se tedy příslušnému policejnímu orgánu nepodařilo realizovat předání žalobce v zákonné lhůtě, nebylo na místě žádným způsobem žalobcovo zajištění prodlužovat, a to ani prostřednictvím zneužití ustanovení § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu.
5. Soud o věci samé rozhodl bez jednání v souladu s § 46a odst. 8 větou čtvrtou zákona o azylu, neboť žádný z účastníků v zákonem stanovené pětidenní lhůtě nenavrhл nařízení jednání a soud nařízení jednání o věci samé neshledal nezbytným.
6. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
7. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce přicestoval na území České republiky dne 7. 7. 2019 ilegálně v úkrytu nákladního vozu ze Srbska, kam neoprávněně dorazil z Bulharské republiky, kde podal žádost u udělení mezinárodní ochrany. Následně byl žalobce umístěn v zařízení pro zajištění cizinců. Sám žalobce prohlásil, že si je vědom toho, že podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v Bulharské republice, avšak nechce se tam vrátit. Dne 11. 7. 2019 byla odeslána žádost o jeho zpětvzetí do Bulharské republiky a dne 16. 7. 2019 správní orgán obdržel souhlasnou odpověď bulharských orgánů, ve které zároveň dotýčný vystupoval pod jinou totožností, a to F. S., nar. X. Následně žalobce podal žalobu proti rozhodnutí č.j. OAM-925/DS-PR-P08-2019 o jeho přemístění do Bulharské republiky. Žaloba byla vedena Krajským soudem v Ostravě pod spisovou značkou 63 Az 39/2019. Jelikož žalobce nepodal žádost o přiznání odkladného účinku podané žalobě, začal správní orgán s kroky k jeho přemístění do Bulharské republiky. Jeho přemístění bylo naplánované leteckou cestou na den 26. 8. 2019, avšak realizováno nebylo, neboť z důvodu nevhodného chování žalobce se kapitán letadla rozhodl vyloučit žalobce z přepravy.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Žalobce byl následně převezen do přijímacího střediska Zastávka u Brna, kde podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 8. 2019 č.j. OAM-764/ZA-ZA12-ZA15-PS-2019 bylo rozhodnuto tak, že žalobce je dle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců; ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu je doba trvání zajištění stanovena do 28. 9. 2019 s možností následného prodloužení.

8. V čl. 28 odst. 3 dublinského nařízení je stanoveno:

„Zajištění musí být co nejkratší a nesmí trvat déle než po dobu, která je nezbytná k náležitému provedení požadovaných správních řízení do doby provedení přemístění podle tohoto nařízení.

Pokud je osoba zajištěna podle tohoto článku, lhůta pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět nesmí překročit jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu. Členský stát, který vede řízení v souladu s tímto nařízením, požádá v těchto případech o urychlenou odpověď. Tato odpověď musí být poskytnuta do dvou týdnů od okamžiku obdržení žádosti. Není-li odpověď poskytnuta v této dvoutýdenní lhůtě, má se za to, že bylo žádosti vyhověno, což má za následek vznik povinnosti převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět, včetně povinnosti zajistit její řádný příjezd.

Pokud je osoba zajištěna podle tohoto článku, přemístění této osoby z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provede, jakmile je to z praktického hlediska možné, a nejpozději do šesti týdnů od implicitního nebo explicitního vyhovění žádosti o převzetí či přijetí dotčené osoby zpět ze strany jiného členského státu nebo od okamžiku, kdy skončí odkladný účinek odvolání nebo žádosti o přezkum podle čl. 27 odst. 3.

V případě, že dožadující členský stát nedodrží lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, nebo pokud se přemístění neuskuteční ve lhůtě šesti týdnů uvedené v třetím pododstavci, nesmí být osoba dále zajištěna. Články 21, 23, 24 a 29 se použijí obdobně.“

9. Podle § 46 odst. 1 písm. d) zákona o azylu *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže bude přemístěn do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie a existuje-li vážné nebezpečí útěku, zejména pokud se již v minulosti vyhnul provedení přemístění, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*
10. Jelikož Bulharská republika žádosti o přijetí žalobce zpět vyhověla dne 16. 7. 2019, šestitýdenní lhůta ve smyslu čl. 28 odst. 3 dublinského nařízení uplynula dne 27. 8. 2019. Napadeným rozhodnutím žalovaného, jež bylo vydáno dne 29. 8. 2019, byl žalobce zajištěn dle zákona o azylu až do 28. 9. 2019. Za normálních okolností by tak bylo nutno přisvědčit žalobci, že lhůta byla překročena, protože zajištění žalobce by po uplynutí šestitýdenní lhůty nemohlo dále trvat.
11. K překročení šestitýdenní lhůty však došlo pouze úmyslným jednáním žalobce. V právním řádu platí obecná právní zásada, že nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého činu a že zjevné zneužití práva nepoživá právní ochrany (srov. též § 6 odst. 2 a § 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, jimiž tato obecná zásada právní byla výslovně zakotvena do psaného práva).

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

12. K tomu lze citovat závěry konstantní judikatury, srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2015 č.j. 2 As 47/2015-30: „Zneužití práva, resp. zásada zákazu zneužití práva, není v českém právním řádu výslovně zakotvena zákonem. Aplikací tohoto institutu ve správním řízení se Nejvyšší správní soud zabýval například v rozsudku dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 - 48, publ. pod č. 869/2006 Sb. NSS, kde zdůraznil, že „[z]neužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady *lex specialis derogat legi generali* vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější, než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním (viz. Knapp, V.: *Teorie práva*. C. H. Beck, Praha, 1995, s. 184-185). Výkonu práva, který je vlastně jeho zneužitím, proto soud neposkytne ochranu.“ V tomto rozsudku rovněž konstatoval, že institut zákazu zneužití subjektivních práv představuje materiální korektiv formálního pojetí práva, prostřednictvím něhož se do právního řádu vnáší hledisko ekvity (spravedlnosti). Zákon, jenž je ze své povahy obecný, nemůže pojmově pamatovat na všechny myslitelné životní situace, které mohou za jeho účinnosti nastat. V důsledku toho se může přihodit, že určité chování formálně vzato – ve skutečnosti ovšem pouze zdánlivě, odpovídá dikci právního předpisu, avšak je zároveň pociťováno jako zjevně nespravedlivé, neboť v rozporu s určitými základními hodnotami a s rozumným uspořádáním společenských vztahů působí společnosti újmu. Takové chování má potom povahu nikoliv výkonu subjektivního práva, nýbrž jeho (právem reprobovaného) zneužití. Zákaz zneužití práva však musí být chápán jako výjimka z pravidla.“
13. Podobně lze odkázat na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 3. 10. 2018 č.j. 50 Az 5/2018-28: „Zneužití práva (*abusus iuris*) totiž není výkonem práva, nýbrž jde o protiprávní (nedovolený) čin, a proto mu nelze přiznat ochranu; stejně tak platí, že si nikdo nemůže zlepšit své postavení protiprávním jednáním (*nemo ex suo delicto meliorem suam conditionem facere potest*), přičemž soud od zmíněných zásad ... nemohl při svém rozhodování odhlédnout.“
14. Přestože dublinské nařízení výslovně nepočítá s podobnou situací, dle závěru zdejšího soudu se jako zcela neudržitelný jeví výklad, podle něhož by žalobce musel být propuštěn ze zajištění pro překročení šestitýdenní lhůty ve smyslu čl. 28 odst. 3 dublinského nařízení, k němuž došlo pouze v důsledku úmyslného jednání žalobce (že se tohoto jednání dopustil, žalobce v průběhu řízení před soudem ostatně ani nijak nezpochybňoval).
15. Podstatné je, že příslušné orgány vynaložily veškeré možné úsilí pro to, aby k přemístění žalobce do Bulharské republiky došlo ještě v šestitýdenní lhůtě stanovené v čl. 28 odst. 3 dublinského nařízení. Jelikož žalobce přemístění svým úmyslným jednáním zmařil (kapitánem letadla byl vyloučen z přepravy pro své nevhodné chování), přičemž k této události došlo dne 26. 8. 2019, tedy pouhý den před vypršením šestitýdenní lhůty stanovené čl. 28 odst. 3 dublinského nařízení, bylo zjevně nemožné realizovat přemístění žalobce do Bulharské republiky nejpozději do uplynutí této lhůty dne 27. 8. 2019 (žalobce navíc po tomto incidentu v České republice požádal o udělení mezinárodní ochrany). Žalobce tak svým úmyslným jednáním vytvořil situaci, v níž by při striktním dodržování lhůt stanovených v dublinském nařízení jej bylo nemožné nadále zajišťovat, přestože u něj důvody pro zajištění zjevně byly naplněny. Taková situace je dle závěru soudu v rozporu
- Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

s účelem a smyslem dublinského nařízení. Žalobce se dopustil zjevného zneužití práva, jež je, jak plyne ze shora citované judikatury, právem zakázáno. Nelze proto připustit, aby žalobce z tohoto svého nepoctivého a protiprávního jednání profitoval.

16. Pokud by soud zrušil napadené rozhodnutí, ve svém důsledku by posvětil (zjevně právem nežádoucí) výklad, že nepoctivým jednáním lze zlepšit své postavení. Tím by současně vyslal signál, že podobně nepřipustným chováním si kterýkoliv cizinec v budoucnosti může fakticky zajistit svoje propuštění ze zajištění a nemožnost realizace svého přemístění. Cizinecké právo (včetně dublinského nařízení) by se tak stalo jen ryze formálním nástrojem, jehož obsah by byl zcela vyprázdněn.
17. Žalovaný tedy postupoval v souladu se zákonem, jestliže přistoupil k zajištění žalobce dle § 46 odst. 1 písm. d) zákona o azylu; jednalo se o zákonný postup, který v žádném případě není obcházením zákona, jak namítal žalobce. V této souvislosti je třeba podotknout, že k uplynulé době zajištění podle zákona o pobytu cizinců se nepřihlíží (§ 46a odst. 4 zákona o azylu). Soud dodává, že s ohledem na shora uvedené okolnosti a žalobcovo jednání nebyla zvolená doba zajištění žalobce (do 28. 9. 2019) nikterak excesivní.
18. Ze všech shora uvedených důvodů neshledal soud žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
19. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci úspěch neměl, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Praha 22. října 2019

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.